

A. Κείμενο: Ξενοφώντας, Κύρου Ανάβαση, Α, 3, 4 – 5.

Καὶ πρῶτον μὲν πρὸς τοὺς Θρᾶκας ἐπολέμησα, καὶ ὑπὲρ τῆς Ἑλλάδος ἐτιμωρούμην μεθ' ὑμῶν, ἐκ τῆς Χερρονήσου αὐτοὺς ἐξελαύνων βουλομένους ἀφαιρεῖσθαι τοὺς ἐνοικοῦντας Ἑλληνας τὴν γῆν. ἐπειδὴ δὲ Κύρος ἐκάλει, λαβὼν ὑμᾶς ἐπορευόμην, ἵνα εἴ τι δέοιτο ὠφελοῖν αὐτὸν ἀνθ' ὧν εὖ ἔπαθον ὑπ' ἐκείνου. ἐπεὶ δὲ ὑμεῖς οὐ βούλεσθε συμπορεύεσθαι, ἀνάγκη δὴ μοι ἢ ὑμᾶς προδόντα τῇ Κύρου φιλίᾳ χρῆσθαι ἢ πρὸς ἐκεῖνον ψευσάμενον μεθ' ὑμῶν εἶναι. εἰ μὲν δὴ δίκαια ποιήσω οὐκ οἶδα, αἰρήσομαι δ' οὖν ὑμᾶς καὶ σὺν ὑμῖν ὅ τι ἂν δέη ποιήσομαι. καὶ οὐποτε ἐρεῖ οὐδεὶς ὡς ἐγὼ Ἑλληνας ἀγαγὼν εἰς τοὺς βαρβάρους, προδοὺς τοὺς Ἑλληνας τὴν τῶν βαρβάρων φιλίαν εἰλόμην.

Λεξιλόγιο:

τιμωροῦμαι + αιτιατική: εκδικούμαι κάποιον.
εὖ πάσχω: ευεργετούμαι, λαμβάνω ευεργεσίες.

B. Παρατηρήσεις

1. Να γράψετε τη μετάφραση του κειμένου.

(Μονάδες 30)

2. Να γράψετε τους ζητούμενους τύπους για καθεμιά από τις παρακάτω λέξεις:

- α. **Θρᾶκας**: Η δοτική στον ίδιο αριθμό.
β. **ἐτιμωρούμην**: Το β' ενικό πρόσωπο της προστακτικής του αορίστου στην ίδια φωνή.
γ. **ἐξελαύνων**: Το απαρέμφατο του αορίστου στην ίδια φωνή.
δ. **ἀφαιρεῖσθαι**: Το γ' ενικό πρόσωπο της ευκτικής του αορίστου στην ίδια φωνή.
ε. **μοι**: Ο ίδιος τύπος στο γ' πρόσωπο.
στ. **χρησθαι**: Το β' ενικό πρόσωπο της ευκτικής του ενεστώτα.
ζ. **οἶδα**: Το β' πληθυντικό πρόσωπο της προστακτικής στον ίδιο χρόνο.
η. **ὄ,τι**: Τη γενική στο ίδιο γένος και στον ίδιο αριθμό.
θ. **ἀγαγὼν**: Το β' ενικό πρόσωπο της προστακτικής στον ίδιο χρόνο και στην ίδια φωνή.
ι. **προδοῦς**: Το β' ενικό πρόσωπο της προστακτικής στον ίδιο χρόνο και στη μέση φωνή.

(Μονάδες 10)

3. α. Να γίνει πλήρης συντακτική αναγνώριση των παρακάτω τύπων: **τι, εὖ, μοι, εἶναι**.
(Μονάδες 4)

β. i. Να σημειωθεί η υποθετική πρόταση του κειμένου.

(Μονάδα 1)

ii. Να αιτιολογηθεί ο τρόπος με τον οποίο εκφέρεται.

(Μονάδες 2)

γ. Πώς θα διαμορφωνόταν η τελευταία περίοδος του κειμένου, αν αντικείμενο του **ἐρεῖ** ήταν απαρέμφατο;

(Μονάδες 3)

Γ. Απαντήσεις

1. Και πρώτα πρώτα πολέμησα εναντίον των Θρακών, και για χάρη της Ελλάδας τούς εκδικιόμουν μαζί σας, εκδιώκοντάς τους από τη Χερσόνησο, επειδή ήθελαν να αποσπάσουν τη χώρα από τους Έλληνες που κατοικούν εκεί. Και όταν ο Κύρος με προσκαλούσε, σας πήρα και πήγαινα σ' αυτόν για να του προσφέρω υπηρεσίες, αν χρειαζόταν κάτι, για όσες ευεργεσίες έλαβα από εκείνον. Επειδή όμως εσείς δε θέλετε να με ακολουθήσετε, βρίσκομαι βέβαια στην ανάγκη ή να είμαι φίλος με τον Κύρο, αφού σας προδώσω, ή να είμαι μαζί σας, αφού φανώ ψεύτης απέναντί του. Αν λοιπόν θα φερθώ δίκαια δεν το ξέρω, πάντως θα προτιμήσω εσάς και μαζί με σας θα κάνω οτιδήποτε χρειάζεται. Και ποτέ δε θα πει κανείς ότι τάχα εγώ αφού οδήγησα Έλληνες στους βαρβάρους (αλλοεθνείς), πρόδωσα τους Έλληνες και προτίμησα τη φιλία των βαρβάρων (αλλοεθνών).

2. α. Θραξί. β. τιμώρησαι. γ. ἐξελάσαι. δ. ἀφέλοιτο. ε. οί και οί. στ. χρῶο. ζ. ἴστε. η. οὔτινος και ὄτον. θ. ἄγαγε. ι. προδοῦ.

Σημειώσεις:

1η. Για τον ορθό τονισμό των λέξεων ἐξελάσαι, οί, οὔτινος, ἄγαγε, προδοῦ, βλ. Παναγιώτης Γραμμένος, *Λυσία Ὑπέρ Μαντιθέου*, β' Γενικού Λυκείου, Ομάδα Προσανατολισμού Ανθρωπιστικών Σπουδών, Εκδόσεις Πατάκη, 2016, σελ.: 248, κανόνας 15· 253, σημείωση 1η· 247, κανόνας 5 (στην αρχή της σελίδας)· 250, κανόνας 34· 163, κανόνας 7.

2η. Για τους τύπους: τιμώρησαι, τιμωρήσαι, τιμωρήσαι, βλ σελ 251, κανόνας 35.

3. α. τι: Σύστοιχο αντικείμενο στο δέοιτο.
εὐ: Επιρρηματικός προσδιορισμός του τρόπου στο ἔπαθον.
μοι: Δοτική προσωπική στην απρόσωπη έκφραση ἀνάγκη (ἔστί).
εἶναι: Ὑποκείμενο στην απρόσωπη έκφραση ἀνάγκη (ἔστί), τελικό απαρέμφατο.

β. i. Η υποθετική πρόταση του κειμένου είναι εἴ τι δέοιτο.

ii. Η ανωτέρω υποθετική πρόταση εκφέρεται με ευκτική του πλάγιου λόγου, γιατί ο υποθετικός λόγος: εἴ τι δέοιτο (υπόθεση), ἵνα ὠφελοῖην αὐτόν (απόδοση), εξαρτάται από τον ιστορικό χρόνο ἐπορευόμεν.

Σημείωση: Η πρόταση εἰ μὲν δὴ δίκαια ποιήσω δεν είναι υποθετική· είναι πλάγια ερωτηματική ως αντικείμενο στο οὐκ οἶδα.

γ. Καὶ οὔποτε ἐρεῖ οὔδεις ἐμὲ Ἑλληνας ἀγαγόντα εἰς τοὺς βαρβάρους, προδόντα τοὺς Ἑλληνας τὴν τῶν βαρβάρων φιλίαν ἐλέσθαι.